

Kommunledningsförvaltningen
Stina Moberg
Kommunsekreterare
Dnr.: 18KS139
Datum: 2018-10-08

Kulturdepartementet

Läsdelegationens betänkande SOU 2018:57 Barns och ungas läsning - ett ansvar för hela samhället

(Dnr. Ku2018/01470/KO)

Sammanfattning

Askersunds kommun ställer sig i huvudsak positiv till Läsdelegationens betänkande. Vi välkomnar att läsningen kommer i fokus i barnets alla åldrar och utvecklingsfaser. Betänkandet har identifierat en rad utvecklingsområden i bidragandet till att ge alla barn och ungdomar likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsupplevelser. Dessa utvecklingsområden finns inom olika verksamheter eller i samverkan mellan verksamheter som arbetar med barn och unga. I Askersunds kommun så finns samverkan mellan bibliotek och barnavårdscentral (BVC), förskola, skola och fritidshem när det gäller barns läsning. Vi välkomnar dock en formalisering kring nätverk och samarbeten så att vi kan säkerställa att alla barn i kommunen ges samma möjligheter när det gäller läsinlärning, läsutveckling och lustläsning. Detta arbete får inte vara avhängigt enskilda personers intresse utan ska alltid ha barnens bästa i åtanke.

Avsnitt 3: Små barns språkutveckling

Askersunds kommun ser positivt på tydligare framskrivning i läroplanen gällande utveckling av barns intresse för litteratur i skolan. Då undersökningar visat att läsintresset minskar hos barn och unga samtidigt som man konstaterar att tillgången till litteratur och kvaliteten på litteraturläsningen i förskolan varierar kraftigt så välkomnas tydligare skrivningar i läroplanen tillsammans med stödmaterial. Askersunds kommun finner det viktigt att man lyfter frågan om att läsundervisning och läsning ska ha hög prioritet redan i tidiga åldrar men även fortsatt på högstadiet och gymnasiet.

Gällande samverkan mellan förskolor och folkbibliotek i syfte att öka barnens tillgång till språk och litteratur så har Askersunds kommun sedan länge haft ett etablerat samarbete när det gäller de allra minsta barnen som tyvärr har avstannat på grund av olika orsaker. Vi ser därför positivt på delegationens bedömning att man bör verka för att stödja kommuners samverkan med bibliotek, BVC och förskolor i arbetet med små barns språkutveckling.

Avsnitt 5: Skolbibliotek och läsning

Askersunds kommun välkomnar en utredning angående bemannade skolbibliotek och en definition av skolbiblioteksverksamheten. Detta tillsammans med ökat fokus från Skolinspektionen och stöttning från Skolverket kommer troligtvis leda till ökad kvalitet och likvärdighet i landets skolbibliotek. Askersunds kommun anser det viktigt att skolbiblioteken ska kunna få stöd från folkbiblioteken när det gäller skönlitterär läsning och läslust. Skolbiblioteken arbetar mycket med informationsökning och källkritik men för att kunna öka elevernas vilja att läsa skönlitteratur måste även läslusten få ta plats. Vi anser vidare att regionalt stöd för skolbibliotek behöver formaliseras. Det åligger idag inte regionbiblioteken att stödja skolbibliotek men vår tanka är att det skulle kunna vara en del av deras uppdrag då det finns fördelar med att de frågorna är samlade.

Avsnitt 6: Läsning på fritidshem

Askersunds kommun ser positivt på tydligare formuleringar i läroplaner kring fritidshemmets ansvar och delaktighet i att stimulera elevernas läsning och välkomnar en utveckling så att läsning kan vara en aktivitet i fritidshem. Vi ser dock svårigheter med rekrytering av behörig personal inom fritidshemmen då fritidspedagoger idag är ett bristyrke. Detta leder i sin tur till att många fritidshem i Sverige bemannas med personal utan pedagogisk utbildning. Det finns behov av kompetensutveckling för personal inom fritidshem när det gäller läsning och därför välkomnas förslaget om framtagande av stödmaterial samt möjlighet till kompetensutveckling. Vi delar delegationens bedömning att man bör arbeta för att skapa läsfrämjande miljöer i fritidshem men vill också lyfta att detta kan vara en stor utmaning. Vi ser att bristen på utbildad personal i fritidshemmen är en stor svårighet och trots stödmaterial och kompetensutveckling ser vi att kvaliteten på verksamheten trots detta kommer fortsätta påverkas om personalbristen fortsätter.

Avsnitt 7: Läsning på lov

Askersunds kommun ser positivt på att utifrån ett helhetstänk inom kommuner arbeta med barns och ungas läsförmåga och läslust under lovtid där flera aktörer samverkar med varandra och där läsning kan kombineras med andra lovaktiviteter som idrott och friluftsliv. I Askersunds kommun arbetar vi redan med detta, bland annat genom att vi sedan några år tillbaka har "kulturlov" under höstlovet där aktiviteter kring läsning, litteratur och bibliotek alltid finns med i programmet. En nationell samling kring läsning på lov ger naturligtvis mer kraft och gör behovet av läsning känt.

Avsnitt 8: Bibliotek och läsfrämjande

Askersunds kommun anser att ett nationellt läsfrämjandelyft där biblioteksanställda vidareutbildas är bra men att det bör genomföras i den organisation som redan finns. Regionbiblioteken bör ha en central roll i denna kompetensutveckling då de redan är den instans som arbetar med folkbibliotekspersonalens vidareutbildning. Bibliotekspersonalen bör också ges möjlighet att tillgodoräkna sig kompetensutvecklingen i sitt CV, likt de lärarlyft som genomförs inom läraryrket. Just nu rustar sig biblioteken för att kunna möta det bildningsbehov som finns inom den digitala utvecklingen och det är därför viktigt att beakta att bibliotekspersonal behöver kunskaper både inom detta område såväl som inom skönlitteratur för alla åldrar.

Askersunds kommun håller med om att kommuner och regioner i samarbete ska verka för en långsiktig hållbar kompetens för bibliotekspersonal. Vi ställer oss dock tveksamma till att detta ska ske i projektform och anser att ansökning om projektmedel gör satsningen sårbar. De minsta folkbiblioteken har sällan någon personal som har tid och kunskap att göra ansökningar om projektmedel. Här ser vi en farhåga att barn i vissa kommuner inte kommer att få ta del av dessa satsningar kring läsning.

Avsnitt 10: Uppföljning av och samverkan kring barns och ungas läsning

Askersunds kommun ser ett behov av att mäta vad bibliotekens insatser leder till. Detta för att i framtiden kunna göra vägval i verksamheten så att vi kvalitativt säkerställer att vi gör det bästa för barns och ungas läsning. Vi ser också ett behov av forskning i dessa frågor.

Per Eriksson (S)
Kommunstyrelsens ordförande